

COMENTARI AL DOCUMENT

“L’ESGLÉSIA CATALANA: PRESENT I FUTUR”

Des de la meua senzilla, humil, subjectiva pràctica i reflexió pastoral, comparteixo els comentaris que venen a continuació. La meua intenció és la de oferir la meua perspectiva, per donar més elements en el debat.

COMENTARI GENERAL I SINTÈTIC AL DOCUMENT

Aquí exposo un resum del que m’ha suggerit el document de forma més general.

En **primer lloc** es nota que és un **document elaborat per diverses persones**, de diferents tarannàs, experiències eclesials, perspectives i visons teològiques i pastorals. Això a més de que ho trobo el més normal del món, ho considero molt positiu ja que reflecteix la pluralitat de la nostra Església. El problema és que, a vegades, si relacionem unes expressions amb altres sembla que hi hagi certes contradiccions. En ser un sol document, potser hauria estat millor exposar cada tendència identificada, amb la seva coherència.

En **segon lloc**, trobo que es passa massa directament dels fets observats, a les propostes, i **hi ha poca referència a les causes** dels fets, als factors que hi ha incidit perquè es produeixin, el que ajudaria a explicar els fets amb més comprensió i amplitud i ha complementar l’anàlisi i el diagnòstic.

En **tercer lloc**, i ho considero molt important, hi ha una certa tendència a analitzar la societat de forma massa “negativa”, “pessimista”. **Caldria una visió també més “positiva” en el sentit d’ajudar a descobrir els valors, elements, les “llums” i les dimensions evangèliques** que hi ha en els fets, situacions, actituds, accions, moviments, associacions, grups, institucions de la nostra societat catalana i de els comunitats i moviments cristians. Caldria fer una certa interpretació evangèlica, prèvia a les propostes. Es podria dir que en el document s’ensuma més, o fa “més olor” de “Joan Baptista” que exhorta, que denuncia, que purifica, que no pas de “l’aroma de Jesús” que festeja, que afirma que el Regnat ja està present enmig i dins nostre (siguem explícitament o implícitament cristians, o siguem seguidors d’altres experiències espirituals o humanistes) i que valora el bé de Déu de la vida. En algunes expressions sí que trobem aquesta olor evangèlica de Jesús, que potser haurien d’impregnar més tot el document. A vegades sembla que l’església es percebi “com un refugi on sobreviure dels perills d’un món viscut com amenaça”. (com diu molt bé, Enric Puiggròs en el seu article, plana 102). Aquest tipus d’anàlisi pot amagar unes noves (o antigues) estratègies de conquesta de la societat, i pot mostrar una certa (i lamentable) incapacitat per veure l’evangeli viu en els nostres entorns. És molt important “extreure de la realitat social oportunitats i invitacions” (article d’ Enric Puiggròs, plana 112 d’ela revista)

En **quart lloc**, i seguint el mateix fil anterior, **trobo a faltar una valoració més positiva del pluralisme religiós, espiritual i conviccionat** al nostre país. A vegades hi ha expressions que denoten un cert menyspreu a altres propostes de sentit, siguin religioses, espirituals, humanistes, ètiques, o de cosmovisions més o menys polítiques. El cristianisme, al meu entendre, no és **L'**alternativa, ni moral, ni espiritual, ni social, sinó **UNA** alternativa més entre altres, en la nostra societat. Independentment d'aquest fet, és l'alternativa personal que jo he escollit, la que prefereixo, entre les altres. I en les altres hi trobo elements cristians, i altres aspectes que m'ajuden a enriquir, a desenvolupar i a anar més enllà en la meua fe cristiana.

En **cinquè lloc**, així com es denunciaven certs aspectes de la nostra església: clericalisme, autoritarismes..., **es fa poca autocrítica i es donen poques explicacions sobre el que ha passat amb l'aplicació del Vaticà II, el Concili Tarraconense**, sobre les responsabilitats dels darrers papes i dels bisbes de les diòcesis a Catalunya, de les relacions amb la Conferència episcopal espanyola, etc. Sembla que es vulgui " quedar massa bé" davant de tals autoritats eclesials.

En **sisè lloc**, **no s'acaba d'afrontar un dels dèficits de l'església, és a dir, la revisió de les accions portades a terme proposades en els plans pastorals**. És convenient explicar les causes de la seva no realització, i donar-ne comptes. És una assignatura pendent eclesial, tant l'elaboració de plans pastorals concrets, programàtics, amb accions, metodologia i recursos, que es puguin verificar i avaluar (i no sols documents exhortatius, homilètics, a vegades plens de bons i repetitius desigs sense exposar les maneres pràctiques de portar a terme les propostes), com el fet d'avaluar-los quan s'ha acabat el termini d'aplicació previst. Les congregacions religioses així ho fan. Per què no se n'aprèn?.

En **setè lloc**, sembla que es vulguin descartar, o **no es valorin prou les aportacions que han fet els moviments d'acció catòlica, com evangelitzadors**, com a testimonis de la fe, com a comunitats "en sortida sempre", i també el d'altres moviments i institucions cristianes més decantades vers l'obertura eclesial, més properes als moviments socials, i a l'esquerra política. Es citen més les escoles cristianes, les Universitats d'inspiració cristiana, Caritas..., és a dir, institucions que manifesten o volen manifestar més aviat una presència pública "notòria", destacada, i "notable" i no tant les presències discretes, humils, més senzilles.

En **vuitè lloc**, observo que **hi ha una voluntat força clara de reconèixer la "caiguda del model de cristiandat", però en algunes expressions, em sembla que se'n tingui nostàlgia**, o no es sàpiga ben bé quin tipus de presència pública hauria de tenir la nostra església en una societat democràtica, laica i pluralista.

En **novè lloc**, **s'abunda molt en l'evangelització, en el "nou vigor", en la pregària, la litúrgia, i poc en altres dimensions de la pastoral, com són l'acció social i política** per transformar les estructures injustes de la nostra

societat en favor dels més exclosos, i no solament en una atenció i acompanyament personalitzat envers ells (que sovint es cita) sinó en la recerca de les causes i en l'acció per eliminar-les, ja que fan créixer la pobresa, la desigualtat i la depredació de la natura, tot contrari a l'evangeli. En la plana 51 (quan diu que "L'Església ha de recollir profèticament tot el que bull en la societat i que tantes vegades reflecteix actituds de matriu cristiana, ... el clam a favor de la pau i la justícia, a favor dels drets de la persona i dels pobles o la solidaritat amb els refugiats...la millor manera de posar l' Evangeli al cor de la societat catalana, és començant pels pobres, que són la carn de Crist, i per les perifèries socials i existencials"), trobem aquesta perspectiva que, al meu parer, podria ser el punt de partida de tot el document i a més donar-li el clima de fons.

En **desè lloc**, considero que **el document expressa més el pensament i experiència d'una tendència eclesial moderadament oberta, amb alguns "ingredients" encara de tipus "cristiandat"** (influència cultural a les escoles, revitalització dels mitjans de comunicació de l'església, quan aquest tipus d'incidències poden tenir el risc de vinculacions no volgudes amb els poders econòmics i polítics...), que no pas el pensament més renovador i profètic de la nostra església, tot i que algunes expressions hi apunten.

En **onzè lloc**, a més de l'endogàmia, la repetició irreflexiva sobre el que ja s'ha fet i el discurs de la derrota (plana 53 de la revista) crec que **cal ajuntar una altra tendència a superar: el dir i repetir el que ja s'ha dit i repetit mil i una vegades, en documents eclesiàstics, sense haver posat els recursos per posar en marxa el que s'ha manifestat.**

En **dotzè lloc**, esta bé fer propostes però **sempre és més difícil exposar el com portar-les a terme, amb qui, amb quines recursos, quan...**

EN CONCLUSIÓ

Sintetitzant, penso que la missió, el testimoni de l' Amor de Déu, o de que hi ha Amor vers tota la humanitat, al meu entendre demana dels seguidors de Jesús, un estil de vida autèntic, coherent amb l'evangeli que reflecteixi la germanor (els cristians eren reconeguts perquè s'estimaven, diu els Fets dels Apòstols 2,42-47, 4,32-35). Per la mateixa credibilitat del testimoni i de la comunicació del missatge evangèlic, les comunitats cristianes, com a grup, també han de transparentar aquesta fraternitat. I més encara, tota l'església, **a més del fonament més clar i visible, que és l'acollida, atenció, ajuda i acompanyament a les víctimes de les injustícies socials**, necessita de tres condicions comunitàries bàsiques que faran possible la veritat real d'aquest amor. A més són tres condicions en les que conflueixen la tradició evangèlica i les demandes socials i eclesials actuals. Sense elles, per a mi no és creïble (i crec que per molta gent tampoc és creïble) avui l'evangeli. Molt cristians i cristianes catòliques tenen, sobre aquestes tres condicions, legítimes expectatives. I són:

1^a **El paper de la dona**, és a dir el reconeixement a tots els nivells eclesials de les capacitats de decisió, de direcció, de negociació, d'animació pastoral, i de celebració de les dones i l'endegar camins per materialitzar-ho. Estimar la dona vol dir igualtat i paritat.

2^a **Democràcia dins l'església**, és a dir, avançar vers un model organitzatiu (els models organitzatius son més evangelitzadors o no, per sí mateixos) de més participació en tots els nivells de l'església. Les parròquies, les comunitats, els grups i moviments eclesials són llocs d'aprenentatge de la democràcia, de la participació, i de les reivindicacions. Estimar-se entre cristians i cristianes implica donar veu i vot a tothom, comporta democràcia.

3^a **Responsabilitat compartida**, és a dir, la constitució d'Equips d'animació i direcció pastoral de zona, formats per persones amb una racional distribució de serveis pastorals (segons qualitats, formació, dedicació, recursos, opcions...) i que dirigeixin i animin les comunitats cristianes en totes les dimensions de la pastoral i donin funcionalitat fecunda, humana, social i espiritual als recursos i patrimoni que l'església té en la zona assignada. Estimar, vol dir també participar, ser responsable de la marxa de la comunitat, compartir, fer equip.

És a dir, es tracta d'anar forjant **Comunitats de germans i germanes iguals, de relacions horitzontals, tots responsables de tot i de tots, cadascú amb la seva funció per posar-se al servei de la humanitat de cada entorn, especialment dels més necessitats.**

Veig molt difícil, que sense aquestes 3 condicions, amb la principal d'estar sempre al costat dels més vulnerables, a Catalunya i a Europa, el cristianisme pugui ser "llum". Penso doncs que aquestes "bases" haurien de ser les que il·luminin qualsevol diagnosi sobre la nostra Església i totes les propostes que es puguin fer, les haurien de tenir en compte, per afrontar realment els reptes actuals.

quim cervera i duran, 9 gener 2019